

Číslo konania: KPUTT-2020/21875-3/90355/ZEL

Trnava, 13. 11. 2020

Krajský pamiatkový úrad Trnava podľa § 11 odseku 1 zákona NR SR č.49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len pamiatkový zákon) ako vecne príslušný orgán špecializovanej štátnej správy a podľa § 9 odseku 5 citovaného zákona ako miestne príslušný orgán špecializovanej štátnej správy na úseku ochrany pamiatkového fondu, podľa § 46 zákona číslo 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov vydáva toto

rozhodnutie

Krajský pamiatkový úrad Trnava (ďalej len „KPÚ Trnava“) podľa § 33 ods. 6 a 32 ods. 10 pamiatkového zákona, na základe žiadosti o rozhodnutie o reštaurátorskej dokumentácii **„Kaštieľ Voderady, Reštaurátorský výskum a návrh na reštaurovanie“** vypracovanej Mgr. art. Robertom Ilešom, v októbri 2020, predloženej spolu s projektovou dokumentáciou **„Pamiatková obnova kaštieľa a parku vo Voderadoch v obci Voderady – kaplnka a miestnosť č. 1.4, 1.6, 1.7, 1.8“**, vypracovanou spoločnosťou Ateliér DV, s. r. o., Hornopotočná 20, 917 01 Trnava, týkajúcej sa obnovy a reštaurovania pamiatkového objektu kaštieľ, ktorý je ako súčasť súboru národnej kultúrnej pamiatky kaštieľ a park (ďalej len „kultúrna pamiatka“) evidovaný v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR pod číslom 1155/1 (ďalej len „č. ÚZPF“), na parcele č. 1, v k. ú. Voderady,

súhlasí

s predloženou reštaurátorskou dokumentáciou a rovnako s projektovou dokumentáciou, pri dodržaní nasledovných podmienok:

1. Reštaurovanie môže podľa § 33 ods. 7 pamiatkového zákona vykonávať:
 - a) člen Komory reštaurátorov podľa § 5 ods. 2 písm. a) až d) zákona č. 200/1994 Z. z. o Komore reštaurátorov a o výkone reštaurátorskej činnosti jej členov so špecializáciou: M1 [Reštaurovanie nástennej maľby, historickej omietky a muriva v interiéroch a exteriéroch historickej architektúry](#); S1 - [Reštaurovanie drevených polychrómovaných sôch, drevených oltárnych architektur a drevených architektonických článkov v nadväznosti na historickú architektúru](#); S6 - [Reštaurovanie kamenných polychrómovaných sôch, kamenných architektonických článkov, muriva a nadväzujúcich omietok v interiéroch a exteriéroch objektov historickej architektúry](#); S9 - [Reštaurovanie štukových plastík, štukových architektonických článkov a súvisiacich omietok v interiéroch a exteriéroch objektov historickej architektúry](#).
 - b) vysoká škola v rámci študijného programu reštaurátorská tvorba, uskutočňovaného v študijnom odbore reštaurátorstvo.
2. Pred začiatkom reštaurovania a obnovy je zo strany vlastníka potrebné zvolať kontrolný deň a prizvať naň zodpovedného pracovníka KPÚ Trnava. Začiatok reštaurovania je nutné oznámiť KPÚ Trnava v dostatočnom časovom predstihu. Zároveň počas obnovy a reštaurovania je potrebné zvolávať pravidelné kontrolné dni s účasťou zodpovedného pracovníka KPÚ Trnava.

3. Po ukončení reštaurátorských prác na kultúrnej pamiatke vyhotoví oprávnená osoba dokumentáciu vykonaných reštaurátorských prác.
4. Vlastník je po skončení reštaurovania povinný do 60 dní bezplatne odovzdať KPÚ Trnava jedno vyhotovenie dokumentácie vykonaných reštaurátorských prác.
5. Ak dôjde v priebehu reštaurovania k novým skutočnostiam alebo odkrytiu nepredpokladaného nálezu, postupuje oprávnená osoba podľa § 33 ods. 9 a § 40 zákona o ochrane pamiatkového fondu.
6. Do reštaurátorskej dokumentácie je potrebné doplniť a v dokumentácii pozmeniť:
 - a) identifikačnú fotografiu (celok) každej miestnosti,
 - b) v zmysle vyhlášky Ministerstva kultúry SR č. [Vyhlášky MK SR č. 231/2014 Z. z.](#) (ďalej len „vyhláška“) doplniť rozhodnutie KPÚ Trnava k zámeru obnovy celého kaštieľa a elektronickú verziu reštaurátorskej dokumentácie,
 - c) zjednotiť číselné značenie jednotlivých miestností výskumnej dokumentácie s projektovou dokumentáciou,
 - d) v kapitole 4 (s. 102) vyhodnotenie technického stavu všetkých miestností,
 - e) umelecko-historické vyhodnotenie podporené archívnym výskumom, zamerané najmä na komparáciu s kaštieľom v Rusovciach,
 - f) do kapitoly Návrh postupu a technológie reštaurovania uviesť konkrétne materiály navrhované na použitie pri reštaurovaní a v bode 17/ aký typ náteru bude použitý na stabilizáciu malieb.
7. Doplnenú reštaurátorskú dokumentáciu v zmysle podmienok tohto rozhodnutia je potrebné doručiť KPÚ Trnava.
8. KPÚ Trnava súhlasí s vecným obsahom reštaurátorskej dokumentácie a v zmysle návrhu na reštaurovanie je možné vykonávať reštaurátorský zásah.
9. Metódami archívneho výskumu je potrebné overiť, či neogotický oltár Ukrižovania dnes situovaný vľavo vedľa víťazného oblúka farského kostola Navštívenia Panny Márie vo Voderadoch, je pôvodným mobiliárom kaštieľa. KPÚ Trnava rozhodne o ďalšom postupe a riešení oltára v kaplnke kaštieľa po získaní všetkých informácií o oltári Ukrižovania.
10. KPÚ Trnava je potrebné na odsúhlasenie predložiť návrh výtvarného riešenia vitráží v kaplnke.
11. Spojovaciu chodbu 1.9.2. je možné realizovať iba na mieste zamurovaného historického dverného otvoru doloženého sondou, alebo na mieste jestvujúceho vstupného otvoru.
12. Detaily riešenia nových prvkov musia byť konzultované s KPÚ Trnava a následne odsúhlasené. V prípade výplní otvorov, dreveného obloženia kaplnky a točitého schodiska je pred realizáciou potrebné zo strany KPÚ Trnava odsúhlasiť dielenské výkresy, prípadne prototypy.

Štátny pamiatkový dohľad na úseku ochrany pamiatkového fondu bude vykonávať KPÚ Trnava.

Každú zmenu oproti schválenému zámeru alebo nad rámec tohto rozhodnutia je nutné prerokovať a schváliť KPÚ Trnava.

Odôvodnenie:

Podkladom pre vydanie rozhodnutia bola predložená reštaurátorská dokumentácia **„Kaštieľ Voderady, Reštaurátorský výskum a návrh na reštaurovanie“** vypracovaná Mgr. art. Robertom Ilešom, v októbri 2020. Zároveň bola predložená projektová dokumentácia stavebných úprav v súvislosti s reštaurovaním **„Pamiatková obnova kaštieľa a parku vo Voderadoch v obci Voderady – kaplnka a miestnosť č. 1.4, 1.6, 1.7, 1.8“**, vypracovanou spoločnosťou Ateliér DV, s. r. o., Hornopotočná 20, 917 01 Trnava. Uvedené dokumentácie sa týkajú reštaurovania a stavebnej obnovy miestností č. 1.4, 1.6, 1.7, 1.8, 1.9, 1.11, 1.12 (v zmysle číslovania v projektovej dokumentácii) na 1. NP pamiatkového objektu kaštieľ, ktorý je ako

súčasť súboru národnej kultúrnej pamiatky kaštieľ a park evidovaný v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR pod číslom 1155/1, na parcele č. 1, v k. ú. Voderady.

Dotknuté priestory na prízemí hlavného krídla kaštieľa prešli pri adaptácii na školskú budovu utilitárnymi úpravami, ktoré potlačili pamiatkové hodnoty objektu a niektoré úpravy mali znehodnocujúci charakter. Z uvedených dôvodov bol vykonaný reštaurátorský výskum zameraný na zistenie prítomnosti výtvarnej výzdoby. Výsledkom výskumu je nález šablónových malieb typu secco pod mladšími vrstvami monochrómnych náterov vo všetkých dotknutých miestnostiach. Maľby sú realizované na pieskovo-vápennej omietke, ktorej podklad tvorí tehlové murivo. Štýlovo je maliarsku výzdobu možné zaradiť do obdobia historizmu druhej polovice 19. storočia. Z hľadiska technického stavu bolo zistené spráskovatenie maliarskej výzdoby a jej nízka príľnavosť. Ďalej boli zistené poškodenia a úbytky plastických prvkov v SZ trakte. V kaplnke sa intaktne dochoval maľovaný drevený strop. Rovnako sa potvrdila prítomnosť maliarskej výzdoby na stenách. V druhej polovici 20. storočia však boli zamurované dve neogotické okná s lomenými oblúkmi v závere kaplnky. Drevené obloženie spodných častí stien kaplnky sa taktiež nezachovalo.

Autor reštaurátorského výskumu navrhuje na základe výsledkov prezentovať maľby ako podstatnú slohovú a výtvarnú hodnotu kaštieľa. Nakoľko po obnove kaštieľa budú architektonické články, výmaľba a štuková výzdoba tvoriť pôvodnú, reprezentatívnu funkciu v živom priestore, vo výskume je navrhnutá prezentácia primárnej farebnosti aj s prihliadnutím na to, že mladšie nátery sú bez výtvarnej kvality a majú skôr utilitárny charakter. Výtvarný charakter prezentácie výzdoby bude spresnený po plošnom odkryve stien miestností. Cieľom reštaurátorského zásahu bude konsolidácia súčasného stavu dochovaných vrstiev, doplnenie ich chýbajúcich častí tmelením a výtvarné zjednotenie. Pri štukových prvkoch budú rekonštruované poškodené prvky a moduly.

Je potrebné oznámiť KPÚ Trnava v dostatočnom časovom predstihu začiatok reštaurovania a počas realizácie reštaurátorských prác zvolávať pravidelné kontrolné dni, aby bolo možné vykonávať zo strany KPÚ Trnava štátny pamiatkový dohľad a spresniť metodiku reštaurovania niektorých detailov. Po ukončení reštaurátorských prác na kultúrnej pamiatke vyhotoví oprávnená osoba dokumentáciu vykonaných reštaurátorských prác v zmysle § 5 vyhlášky. Jedno vyhotovenie predmetnej dokumentácie je vlastník po skončení reštaurovania povinný do 60 dní bezplatne odovzdať KPÚ Trnava na základe § 33 ods. 10 pamiatkového zákona. Po ukončení reštaurátorských prác navrhne reštaurátor časový interval, v akom sa bude vykonávať pravidelná revízia objektu s posúdením jestvujúceho stavu a vzhľadom na prípadné vzniknuté poškodenia aj so stanovením rozsahu reštaurátorského zásahu.

Pokiaľ budú reštaurovanie vykonávať členovia Komory reštaurátorov, vyžaduje sa príslušná špecializácia podľa materiálového zloženia reštaurovaných častí. Pre začiatkom reštaurovania je však potrebné doplniť reštaurátorskú dokumentáciu v zmysle podmienok tohto rozhodnutia. Reštaurátorská dokumentácia má okrem podkladu pre reštaurovanie funkciu archívneho materiálu a má umožňovať orientáciu v objekte. Z toho dôvodu je potrebné dokumentáciu doplniť o identifikačnú fotografiu každej miestnosti v celkovom pohľade. Zároveň má účo pôsobi odlišné číslovanie miestností vo výskumnej dokumentácii a v projekte. Je žiaduce číslovanie zjednotiť, prípadne uviesť obe číslovania pri jednotlivých miestnostiach. V kapitole 4 (s. 102) je uvedené vyhodnotenie technického stavu troch miestností a preto je potrebné doplniť vyhodnotenie technického stavu všetkých miestností. V reštaurátorskej dokumentácii je určený technologický postup reštaurovania, avšak chýba konkretizácia špecializovaných materiálov a prípravkov určených na reštaurovanie. V dokumentácii chýba umelecko-historické vyhodnotenie výtvarnej výzdoby. Doplnenie o umelecko-historické vyhodnotenie je žiaduce najmä v prípade kaplnky, nakoľko sa autor projektovej dokumentácie obnovy pri návrhu rekonštrukcie neogotického výrazu kaplnky inšpiroval riešením prvkov kaštieľa v Rusovciach, ktorý bol vo vlastníctve rodu Zichy a rovnako prešiel neogotickou úpravou. Viac informácií o súvislosti neogotickej úpravy kaštieľa môžu priniesť archívne pramene.

Zámerom vlastníka je obnova kaplnky ako sakrálneho priestoru. Z tejto funkcie vyplýva potreba doplnenia kaplnky o oltár, ktorý sa v kaštieli nezachoval. KPÚ Trnava pracuje s hypotézou, že pôvodný neogotický oltár z kaplnky bol prenesený do farského kostola Navštívenia Panny Márie vo Voderadoch, kde je v súčasnosti ako oltár Ukrižovania situovaný vľavo vedľa víťazného oblúka. Túto hypotézu je potrebné overiť archívnym výskumom. Na základe získaných informácií KPÚ Trnava rozhodne o riešení oltára v kaplnke kaštieľa.

Reštaurovanie miestností na prízemí v SZ trakte hlavného krídla kaštieľa je súčasťou celkovej stavebnej obnovy kaštieľa. Z tohto dôvodu je súčasťou podania aj vyššie zmieňovaná projektová dokumentácia, ktorá je doplnkom projektovej dokumentácie obnovy celého kaštieľa, ktorá bola odsúhlasená záväzným stanoviskom KPÚ Trnava KPUTT-2019/21470-4/78070/ZEL zo dňa 10. 10. 2019. Projektová dokumentácia bola v rozpracovanosti konzultovaná s KPÚ Trnava. V predloženej projektovej dokumentácii je navrhnuté vytvorenie spojovacej chodby 1.9.2., ktorá prepojí kaplnku s reprezentačným SZ traktom hlavného krídla. Spojovaciú chodbu je možné vytvoriť iba na mieste, kde bude sondou doložená poloha historického vstupného otvoru, prípadne je možné upraviť pre tieto potreby jestvujúci vstupný otvor.

Predmetný pamiatkový objekt, kaštieľ vo Voderadoch, vznikol pravdepodobne už v období renesancie minimálne v rozsahu dnešného hlavného, severozápadného krídla. Najstaršie, dosiaľ známe zmienky o tomto kaštieli pochádzajú totiž už z roku 1736, kedy ho spomína Matej Bel a kedy notifikácie bratislavskej župy upozorňujú na jeho zlý technický stav. Kaštieľ vo vlastníctve rodu Zichy bol v druhej polovici 18. storočia opravený a prestavaný. Do dnešnej podoby ho upravil v rokoch 1860 – 1870 gróf František Zichy. Trojkrídlový kaštieľ s pôdorysom v tvare písmena U sa intaktne dochoval vo svojej poslednej neoslohovej úprave s neoklasicistickým výrazom. V objekte boli zhromaždené vzácne umelecké zbierky Zichyovcov a v druhej polovici 20. storočia slúžil ako budova Strednej poľnohospodárskej školy.

Vzhľadom na vyššie uvedené rozhodol správny orgán tak, ako je uvedené vo výroku rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia prostredníctvom KPÚ Trnava, Cukrová 1, 917 01 Trnava, na Pamiatkový úrad Slovenskej republiky, Bratislava.

Toto rozhodnutie je preskúmateľné súdom až po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov.

Toto rozhodnutie po uplynutí troch rokov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti stráca platnosť, ak v tejto lehote nebol vykonaný úkon, na ktorý sa vzťahuje.

Ing. arch. Gabriela Kvetanová
riaditeľka
Krajského pamiatkového úradu Trnava

Doručuje sa:

1. PETRARTE s. r. o., Pod Rovnicami 19, 841 05 Bratislava
2. Ateliér DV, s. r. o., Hornopotočná 20, 917 01 Trnava
3. Bohdal s. r. o., Novosvetská 42, 811 04 Bratislava
4. Spoločný obecný úrad, Kollárova 8, 917 02 Trnava